

ANALIZA BILANSA

Dodatak „Narodnom Blagostanju“

BROJ 4

BEOGRAD, 18. FEBRUARA 1939.

GODINA XI

Sadržaj:

Banka Zlatibor a. d. — Beograd

Industrijska kreditna banka a. d., Beograd

Дионичко друштво домаће творнице предења и ткања памука, Дугареса

BANKA ZLATIBOR A. D. — BEOGRAD

Račun izravnanja

Ovih dana se je navršilo 25 godina od osnivanja Banke Zlatibor. U našim ranijim analizama imali smo već priliku da naše čitaoce upoznamo s njezinom neobično interesantnom istorijom. Sada se možemo ograničiti na kratku rekapitulaciju. U januaru 1914 osnovano je društvo Zlatibor sa ciljem uzajamnog pomaganja. Tada je sve do početka svetskog rata, od članova prikupljano po jedan dinar nedeljno od svakog upisanog udela. Posle rata, 1920 godine, društvo nastavlja svoj rad s predratnom imovinom od 3.775 dinara. Tada je nedeljna uplata povišena na 5 dinara. U julu 1923 god. pretvoreno je društvo Zlatibor u zadrugu za štednju i kredit. Do 11 januara 1925 uplaćeni kapital iznosi 1,269.000 dinara. Toga dana glavna skupština zadrugara donela je odluku da se Zlatibor pretvori u akcionarsko društvo. Tom prilikom glavnicu se povišena na 3 miliona dinara. Januara 1928 glavnicu se opet povećava, i to na 5 miliona. Plac za svoju novu zgradu kupila je banka 1929 godine. Prvog novembra 1930 Banka Zlatibor se je, najzad, i uselila u svoj novi dom odnosno palatu, koju je podigla na uglu Kneginje Ljubice i Čika Ljubine ulice u sred beogradskog city-a.

I u toku poslednjih desetak godina Banka Zlatibor se je veoma lepo razvijala. Može se reći da ju je, takoreći, mimošla i kriza poverenja koja je izbila u jesen 1931 godine. Doduše, prilikom prve uzbune ulagača bilo je i ovde izvesnog odliva uloga, ali je banka ipak bila uvek dovoljno likvidna, tako da je bez ikakvih teškoća mogla da isplaćuje sve zatražene uloge odmah, bez obzira na otkazne rokove. U drugoj polovini 1932 ona je počela opet podeljivati i nove kredite. Posle toga kod Banke Zlatibor nije se više javljao nikakav odliv uloga. Inače, sa 17,5 mil. dinara krajem 1930 bančin obrtni kapital je bio pao na 14,7 mil. u 1932. U 1933 i 1934 obrtni kapital se ne menja, a u 1935 opet dostiže stanje iz 1930, koja je za ogromnu većinu naših banaka bila rekordna. Blagodareći velikoj opreznosti s kojom je bančina uprava uvek ulazila u poslove ovde su za vreme krize i gubici na nenaplativim potraživanjima bili sasvim neznatni. Ukoliko su se, zbog opšte privredne depresije, izvesna sumnjiva potraživanja ipak javljala, banka je odmah vršila sve potrebne otpise tako da su njeni završni računi uvek pokazivali zdravo i čisto stanje. Ona je svojim akcionarima uvek isplaćivala i odgovarajuću dividendu, od 1932 do 1936 po 7% godišnje, a za 1937 i 1938 po 10%. To je veoma lepo ukamaćenje akcija. Ovde treba napomenuti da se i bančini fondovi stalno povećavaju. Sa 1,1 mil. krajem 1930 oni su porasli na 2,6 mil. din. u 1938.

Bančino poslovanje bilo je i prošle godine u porastu. Zbog poznate svetske situacije i ratne psihoze u septembru 1938 i kod Banke Zlatibor bilo je došlo do podizanja uloga. Međutim, to je trajalo samo kratko vreme. Inače, Banka Zlatibor je i tom prilikom svaki ulog odmah isplaćivala bez ikakvih ograničenja. I pored pomenutih poremećaja, ovde su se ulozi u 1938 u odnosu na prethodnu godinu ipak povećali. To je lep dokaz poverenja koje Banka Zlatibor uživa kod svojih ulagača i kod poslovnog sveta.

Aktiva	Račun izravnanja			
	1935	1936	1937	1938
	u hiljadama dinara			
Gotovina	994	455	665	521
Menice	8.027	8.448	11.485	10.547
Zajmovi na zal. hart.	208	342	314	666
Zajmovi na robu	—	1.184	—	—
Tekući računi	2.528	1.402	326	2.057
Hartije od vrednosti	1.791	1.221	1.125	1.475
Hartije rez. fonda	—	711	803	724
Hartije penz. fonda	20	19	—	—
Nepokretnosti	3.527	3.527	3.527	3.527
Nameštaj	1	64	58	52
Razna aktiva	33	7	13	6
Razna aktiva	33	7	13	6
Ostave, gar., kaucije	2.300	21.352	24.706	23.190
Zbir aktive	39.499	38.732	43.023	42.766
Pasiva				
Glavnica	5.000	5.000	5.000	5.000
Rezervni fondovi	1.687	1.927	2.307	2.611
Penzioni fond	20	25	5	2
Ulozi	5.932	5.652	6.901	7.210
Reeskont	3.406	3.292	3.254	2.986
Beogr. zadr. tek.	—	—	—	316
Pošt. šted. tek.	566	804	—	—
Razna pasiva	157	245	234	825
Tantijema	81	85	115	126
Dividenda	350	350	500	500
Dobit	(485)	(560)	(697)	(740)
Obrtni kapital	17.199	17.380	18.317	19.576

Krajem 1938 bančin obrtni kapital iznosio je 19,57 miliona i bio je za 1,25 mil. veći nego u 1937, a u odnosu na 1934 povećan je za preko 5 mil. din. Ulozi su za 300 hilj. din. veći nego u prethodnoj godini i dostigli su visinu od 7,2 mil. U odnosu na 1933, kada su bili najmanji, povećani su za 3 mil. din. I u toku prošle godine Banka Zlatibor se je služila kreditom Narodne banke. Krajem 1938 ovaj je iskazan sa 2,98 mil. prema 3,25 mil. u 1937. Banci je odobren i od strane Beogradske zadruge kredit po tekućem računu na podlozi portfeljskih menica. Od ovog kredita krajem prošle godine bilo je iskorišćeno još 316 hilj. din. Odnos između sopstvenih i tuđih sredstava je povoljan. Na glavnici i fondove otpada oko 40% ukupnih sredstava, kojima je Banka krajem prošle godine raspolagala.

Najglavniji plasman su menice, na koje je u 1938 otpadalo 10,54 miliona odnosno 54% od celokupne aktive (prema 11,48 mil. din. odnosno 62,7% u 1937). Aktivni tekući računi povećani su sa 326 hilj. u 1937 na 2,05 mil. din. krajem 1938. Prošle godine su i zajmovi na zaloge povećani (sa 314 hilj. u 1937 na 666 hilj. din. u 1938). Na ime nenaplativih potraživanja otpisan je u 1938 iznos od 38 hilj. din. Kada se uzme u obzir veličina bančinog plasmana, vidi se da je to sasvim neznatno. Inače, kod Banke Zlatibor postalo je već tradicijom da se svake godine otpisuje sve što je za otpis.

Hartije od vrednosti iskazane su sa 2,2 mil. U odnosu na prethodnu godinu povećane su za 270 hilj. din., najvećim delom zbog dobitka na kursnoj razlici. Inače, ovaj dobitak ne javlja se među prihodima, jer je neposredno knjžžen u korist fonda kursne razlike (koji je iskazan sa 514 hilj. prema 324 hilj. krajem 1937).

Kod bančinih nepokretnosti nije bilo nikakvih promena. One su bilansirane sa 3,52 mil., od čega otpada 3,37 mil. na bančinu palatu u Beogradu i 150 hilj. din. na bančino imanje u Šapcu. Prihod od nepokretnosti u 1938 bio je 369 hilj., što odgovara rentabilitetu od preko 10%. Time Banka može biti potpuno zadovoljna.

Račun gubitka i dobitka				
Rashodi	1935	1936	1937	1938
		u hiljadama dinara		
Troškovi	561	599	596	569
Kamata	474	489	434	536
Otpisi	392	166	43	44
Dobit	485	560	697	740
Prihodi				
Kamata i prov.	1.145	1.093	1.111	1.286
Razni prihodi	51	142	136	34
Od efekata	100	154	98	92
Od kirija	357	358	358	369
Od kursne razl. hart.	144	—	—	—
Napl. otpis. potraž.	113	68	67	107
Zbir prih. ili rash.	1.913	1.815	1.770	1.889

Prihodi u 1938 iznosili su 1,89 mil. i bili su za 120 hilj. din. veći nego u prethodnoj godini. Povećanje kod prihoda od kamate i provizija bilo je, u stvari, 175 hilj., a Banka je naplatila i 107 hilj. otpisanih potraživanja prema 67 hilj. u 1937. Međutim, razni prihodi su opali. U 1938 iznosili su 34 hilj. din. prema 136 hilj. u 1937. Izdaci za pasivnu kamatu iznosili su 536 hilj., za 102 hilj. din. više nego u 1937. Iako je poslovni volumen u odnosu na prethodnu godinu nešto povećan, ipak su troškovi smanjeni. Sve izdatke i režijske troškove uprava bančina vrši sa krajnjom štednjom. Blagodareći tome, kao i činjenici da je poslovanje u 1938 bilo življe nego u 1937 i nekoliko prethodnih godina, i čista dobit pokazuje tendenciju porasta. Za 1938 ona je iskazana sa 740 hilj. Od toga je upotrebljeno 500 hilj. dinara za isplatu 10% dividende, 126 hilj. za tantijemu članovima oba odbora i činovnicima, 74 hilj. za dotaciju stalnom rezervnom fondu i 40 hilj. za dotaciju osobenom rezervnom fondu. Banka je, pored toga, imala i dobit od 190 hiljada na kursnoj razlici efekata. Taj iznos je još pre zaključka unet neposredno u fond kursne razlike. Kao što se vidi, prošlogodišnja ukupna čista dobit iznosila je 930 hilj. din. To je 18,6% od glavnice odnosno 12,5% od ukupnih sopstvenih sredstava.

U upravi su gospoda: Andreja Tošić (pretsednik), Svetislav N. Mitić (potpretsednik), Dimitrije Birtašević, Velimir Milović, Kosta V. Mijatović, Grozdan P. Kostić i Nikola Đ. Dragojlović. U nadzornom odboru su g. g.: Filip Marković (pretsednik), Miloš P. Miloradović (potpretsednik), Miloje S. Marjanović, Konstantin Stefanović i Jeremija Dželebdžić. Direktor banke je g. Krsman D. Vitorović.

INDUSTRIJSKA KREDITNA BANKA A. D., BEOGRAD

Upravni odbor Industrijske kreditne banke primećuje u svom poslednjem izveštaju da se naša javnost (kako zvanična, tako nezvanična) gotovo i ne bavi proučavanjem odnosa između malih, srednjih i velikih novčanikih zavoda i državnih novčanikih ustanova. Mi smo o tom problemu pisali već više puta, pa smo ga dodirnuli i u analizi bilansa Industrijske kreditne banke za 1937 godinu. (Br. 8 od 19 februara 1938). Tom prilikom smo konstatovali da je uredbama o maksimiranju ka-

matnih stopa i o likvidaciji zemljoradničkih dugova zadat vrlo težak udarac gotovo celokupnom privatnom bankarstvu kod nas, a naročito manjim novčanikim zavodima. Dodali smo da je time otežano i kreditiranje seljaka, manjih i srednjih trgovaca, zanatlija, činovnika i sličnih interesenata, koji se u pogledu potrebnih kredita ne mogu osloniti ni na javnopravne ni na velike privatne novčane ustanove. Neosporno je da veliki zavodi imaju razne prednosti nad malima, ali se ne sme potcenjivati ni privredni značaj manjih i srednjih novčanikih zavoda, jer je i njihovo postojanje neophodan uslov za pravilno funkcionisanje novčanog tržišta, pogotovo s obzirom na veliku diferenciranost proizvodne i kupovne snage onog sveta koji kod nas dolazi u obzir kao ulagač ili kao dužnik.

Industrijska kreditna banka je manji prestonički zavod. Ona postoji već punih 37 godina. Glavnica joj iznosi 3 miliona dinara. I po obimu poslova koje obavlja ona spada u red manjih beogradskih banaka. Međutim, s obzirom na prirodu i vrstu njenih angažmana i na njene neobično zdrave poslovne principe može se reći da bi bilo za našu privredu upravo sjajno kada bismo imali veliki broj ovakvih »malih« zavoda. Naime, ona je vrlo solidno fundirana i sjajno upravljana, a njeni poslovi su vođeni s velikom obazrivošću, tako da je ona pretrpela relativno malo štete i od opšte privredne depresije. Zaštitom se nije morala koristiti i bila je u stanju da svojim akcionarima isplaćuje dividendu i u najtežim godinama bankarske krize. U 1931 dividenda je iznosila 8%, od 1932 do 1935 po 6% godišnje, u 1936 i 1937 po 5%, a za 1938 banka plaća 7%. Bančine kancelarije nalaze se u sopstvenoj zgradi, Bulevar Oslobođenja br. 4.

Bilansi Industrijske kreditne banke za 1938 i tri prethodne godine ovako izgledaju:

Račun izravnjanja				
Aktiva	1935	1936	1937	1938
	u hiljadama dinara			
Blagajna	327	240	194	262
Menice	6.849	5.344	4.668	4.481
Zajmovi na zaloge	514	186	165	147
Tekući računi	2.552	2.709	5.111	8.930
Hartije od vrednosti	345	348	389	316
Eksploatacija	800	800	800	800
Nepokretnosti	1.060	1.030	604	566
Nameštaj	5	4	4	3
Pasiva				
Glavnica	3.000	3.000	3.000	3.000
Fondovi	1.614	1.645	1.748	1.795
Ulozi i tek. rač.	6.954	5.141	6.364	9.813
Poverioci	518	585	536	438
Razna pasiva	—	111	110	172
Čista dobit	214	179	177	287
Zbir bilansa	32.621	31.515	34.546	41.806
Obrtni kapital	12.452	10.662	11.935	15.505
Dividenda	6%	5%	5%	7%

Ako bacimo samo letimičan pogled na najvažnije pozicije videćemo da je 1938 bila povoljnija od nekoliko prethodnih godina. Obrtni kapital koji je bio pao sa 15,7 mil. din. u 1930 na 10,66 mil. u 1936 opet je dostigao raniju rekordnu visinu i krajem 1938 iznosi 15,5 mil. Povećanjem iz 1937 i 1938 potpuno su kompenzirana sva smanjenja do kojih je bilo došlo u toku prethodnih šest godina. Obrtni kapital krajem 1938 bio je za 3,57 miliona dinara odnosno za 30% veći nego krajem 1937 godine. To je u vezi sa znatnim prilivom uloga. U odnosu na 1937 oni su u prošloj godini povećani za preko 54% odnosno za 3,45 mil. (sa 6,36 mil. u 1937 na 9,8 mil. krajem 1938). Ovaj nagli porast uloga je za poverenje koje uživa Industrijska kreditna banka tim karakterističniji, što su i u prošloj godini bili na snazi propisi kojima je izjednačena

kamatna stopa na uloge kod svih novčanih zavoda, državnih i privatnih, velikih i malih. Inače, uložiti predstavljaju najglavniju poziciju u pasivi. Poverioci i razna pasiva iskazani su sa 610 hilj. i ne pokazuju većih promena u odnosu na prethodnu godinu.

Bančina sopstvena sredstva iznose 4,8 mil. dinara, a sastoje se iz glavnice od 3 mil. i fondova. Ima nekoliko fondova. Stalni rezervni, sa dotacijom iz prošlogodišnje dobiti, iznosi 920 hilj., osobeni rezervni 705 hilj., a onaj za sumnjiva potraživanja 43 hilj. din. Treba napomenuti da fondovi polako, ali stalno rastu. Pre bankarske krize, krajem 1930, iznosili su 1,3 mil. To znači da su u toku poslednjih 8 godina povećani za pola miliona dinara. Poslednji zbor akcionara doneo je odluku o povišenju glavnice sa 3 na 5 mil. din. Upravi je dato ovlašćenje da ovu odluku u toku 1939 izvrši, s tim da za to eventualno upotrebi i osobeni rezervni fond, koji danas iznosi 705 hilj. din.

Prilikom vršenja analize bančinog bilansa za 1937 već smo konstatovali da ona vrši izvesnu preorijentaciju u svom poslovanju, smanjujući eskont menica, a povećavajući aktivne tekuće račune. Ta tendencija se primećuje i u bančinom bilansu za 1938 godinu. Marža između aktivne i pasivne kamatne stope je dekretirana i nije dovoljna za pokriće režije i rizika kod kreditiranja putem sitnih — manjih zajmova. Zbog toga se postupno likvidiraju poslovi koji povlače za sobom veliku režiju, u prvom redu sitni menični mahom potrošački zajmovi. Umesto toga banka daje srednje i veće produktivne kredite, i to najčešće preko tekućih računa. U vezi s tim povećava se i rentabilitet poslovanja. Krajem 1938 aktivni tekući računi bili su iskazani sa 8,93 mil., dok su krajem 1937 iznosili 5,11 mil., a u 1936 godini samo 2,7 mil. Nasuprot tome, menice postepeno opadaju, sa 6,85 mil. u 1935 na 4,48 mil. din. krajem 1938. Zajmovi na zaloge se takođe smanjuju, sa 514 hilj. krajem 1935 na 147 hilj. din. krajem prošle godine. Krajem 1938 u eskont, zajmove na zaloge i aktivne tekuće račune bilo je plasirano ukupno 13,56 mil. odnosno 37,4% celokupnog obrtnog kapitala (prema 9,94 mil. odnosno 83,4% u 1937).

U aktivni su iskazane još četiri pozicije: gotovina (262 hilj. prema 194 hilj. krajem prethodne godine), hartije od vrednosti (316 hilj.), nepokretnosti (566 hilj.) i »Eksploatacija« banje »Milan Toplica« u Viču kod Prckuplja (800 hiljada dinara).

Iako je volumen poslova u 1938 za preko tri i po miliona dinara odnosno za oko 30% veći nego u prethodnoj godini, ipak režijski izdaci nisu povećani, blagodareći već spomenutoj poslovnoj preorijentaciji. Evo računa gubitka i dobitka koji nam to pokazuje:

Rashodi	1935	1936	1937	1938
		u hiljadama dinara		
Kamata	344	265	281	433
Troškovi	398	398	421	378
Otpisi	102	40	2	92
Čista dobit	214	179	177	287
Prihodi				
Kamata	938	745	693	1.077
Provizije	15	22	56	36
Od nepokretnosti	89	111	103	71
Od prodatih imanja	—	—	29	—
Napl. otpis. potraž.	14	4	—	6
Zbir prih.—rashoda	1.057	882	881	1.190

Zbir prihoda iznosi 1,19 mil. prema 880 hilj. din. u 1937 ili 1936 godini. Dakle, povećan je za oko 35%. Prihodi od kamate u 1938 iznosili su 1,07 mil. i bili su čak za oko 55% veći nego u prethodnoj godini. Međutim, prihodi od nepokretnosti i provizije su nešto manji. Zatim je u 1937 bio iskazan i izvesan dobitak od prodatih imanja. S obzirom na znatno povećanje uloga, prirodno je da je u 1938 u odnosu na pre-

thodnu godinu i pasivna kamata pokazivala tendenciju porasta. Iskazana je sa 433 hilj. din., dok je u prethodnoj godini iznosila 281 hilj. din., a u 1936 godini — 265 hiljada. Troškovi u 1938 bili su za 43 hilj. dinara manji nego u 1937. Otpisi iznose 92 hilj. prema 2 hilj. u prethodnoj, 40 hilj. u 1936 i 102 hilj. u 1935 godini. Nastojanja bančine uprave da poslovanje saobrazi novim prilikama, stvorenim raznim uredbama o maksimiranju i limitiranju kamate, počela su pokazivati svoje rezultate. Rentabilitet je povećan. Čista dobit za 1938 iznosi 287 hilj. prema 177 u prethodnoj i 179 hilj. u 1936 godini. Ta dobit je ovako podeljena: rezervnom fondu 32 hilj., fondu za sumnjiva potraživanja 2 hilj., za tantijemu 43 hilj. i za 7% dividendu 210 hilj. din.

U upravi su gospoda: Čedo M. Pavlović, (pretsednik), Miloš Rafajlović, Miloje Novaković, Nikola Đorđević, Boža Vučković, Milenko Marković i Bor. Vučković. U nadzornom odboru nalaze se g. g.: Dragomir Rafajlović (pretsednik), Krsman D. Vitorović i Ilija Zečević. Direktor je g. Milivoje M. Pavlović.

ДИОНИЧКО ДРУШТВО ДОМАЋЕ ТВОРНИЦЕ ПРЕДЕЊА И ТКАЊА ПАМУКА, ДУГАРЕСА

Zbir poslednjeg bilansa „Дугареса“ dostigao je visinu od skoro 193 милиона динара. Да су у том билансу позиције „дужника“ и „поверилаца“ исказане засебно, као што се то радило раније, збир биланса достигао би, можда, и висину од 250 милиона динара. Већ на основу ових података може се лако закључити да је „Дугареса“ свакако наше највеће текстилно предузеће. Она је не само у нашој памучној индустрији на првом месту, него она спада и међу наша највећа индустријска предузећа уопште. „Дугареса“ је истовремено и наше најстарије велико текстилно предузеће. Основана је још пре 55 година, 6 септембра 1884, најпре као јавно трговачко друштво, а 1896 претворена је у акционарско друштво са главницом од 3 милиона круна. За време светског рата главница је повишена на 4,5 милиона круна, а после Уједињења она је повећавана неколико пута и од 1927 износи 56,25 милиона динара.

Постројења „Дугаресе“ увек су одржавана на достојној техничкој висини. Већ приликом оснивања она је како у техничком, тако и у комерцијалном погледу изграђена тако, да је могла без даљег да иде упоредо са врло јаком конкуренцијом из осталих крајева бивше Аустроугарске монархије. Роба са фабричким жигом „Дугареса“, светим Ђорђем, била је пре светског рата добро позната и цењена у свим југословенским крајевима бивше Аустроугарске. Многи производи су и извожени, нарочито у балканске земље (у Србију, Румунију, Бугарску и Турску). Данас „Дугареса“ има најмодернију предioniцу памука, ткаоницу, фарбару, бељару, сопствену електричну централу итд. Од почетка 1928 до краја 1937 она је издала за нове машине и уређај преко 62 милиона, а за подизање нових фабричких зграда скоро 30 милиона динара, што значи да је за нове инвестиције трошено просечно по 9 милиона динара годишње. Последње велико проширење и модернизовање фабрике извршено је у току 1936 и 1937 године. Само у току те две године за нове инвестиције је издат износ од преко 40 милиона динара (31 мил. дин. за машине и 10 мил. за зграде).

Још пре него што се приступило великом проширењу и реорганизацији фабрике у току 1936 и 1937, у предioniци је радило преко 40 хиљада вретена, а у ткаоници 1.300 разбоја. Поменута реорганизација омогућила је да се изврши знатно повећање производње и да се производни процес још више рационализује. Данашња производња „Дугаресе“ обухвата следеће главније предмете: пређу од америчког, египатског, источноиндијског и домаћег памука, сирову, бељену и обојену као и шарену пређу, затим

конац за све могуће потребе, вату и готове памучне тка-
нине свих врста. Сви производи „Дугаресе“ уживају одли-
чан реноме. Њена производња обухвата и израду најбо-
љих артикала, који су се до сада увозили са стране.

Одлично финансијско стање „Дугаресе“, као и по-
стигнути рентабилитет, показује нам следећа таблица у ко-
јој смо упоредили главне билансне податке предузећа за
1937 и три претходне године.

Рачун изравнања				
Актива	1934	1935	1936	1937
	у хиљадама динара			
Зграде	37.428	37.740	45.394	47.315
Машине	46.151	49.510	71.940	80.678
Благајна	213	712	181	66
Менице и ефекти	1.389	7.205	7.580	7.373
Роба	42.018	42.421	41.376	57.333
Дужници и повер.	18.627	—	—	—
Пасива				
Главница	56.250	56.250	56.250	56.250
Резервни фонд	5.535	5.535	5.535	5.535
Фонд валоризације	7.215	7.215	7.215	7.215
Фонд амортизације	43.535	52.622	64.848	80.883
Пензион фонд	—	2.486	2.713	2.697
Повер. и дужници	—	8.530	22.898	33.049
Облигације	28.398	—	—	—
Добитак	2.944	4.949	7.012	7.136
Збир биланса	145.879	137.589	166.471	192.765

Рачун губитка и добитка				
Расходи				
Општи посл. трошкови	7.002	4.842	4.579	4.621
Фабрикација	39.559	41.934	49.531	59.183
Превозна средства	—	889	—	—
Порези	3.209	2.110	2.782	8.356
Амортизација	8.691	9.087	12.226	16.035
Ненапл. потраж.	—	139	113	196
Добитак	2.944	4.949	7.012	7.136
Приходи				
Пренос добитка	—	302	529	604
Од предива	29.109	34.297	40.064	56.833
Од остале робе	32.842	29.350	35.651	38.080
Збир прих. или расх.	61.951	63.950	76.244	95.517

Као што је већ споменуто, у току последње две го-
дине извршене су врло знатне инвестиције. Крајем 1937
укупне инвестиције биле су билансиране са 128 мил. дин.
(према 87 мил. у 1935). Од тога отпада на зграде 47,3
мил. дин. и на машине 80,7 мил. Фонд амортизације покри-
ва укупне инвестиције са око 60%. Повољан је и однос
између инвестиција и сопствених средстава, јер би „Дуга-
реса“ могла да изврши још за преко 20 мил. дин. нових
инвестиција, па се тиме ипак не би имобилизовала туђа
средства.

Поред инвестиција, у активи имамо још само две зна-
чајне позиције: залихе робе и менице и ефекте. Залихе су
крајем 1937 износиле 57,3 милиона динара и биле су за
око 16 милиона веће него крајем претходне године. До сада
ниједан биланс није показивао тако велике залихе. Благо-
дарећи новим инвестицијама, а нарочито реорганизацији и
проширењу машинског парка, производни капацитет фа-
брике је повећан. У вези с тим у 1937 је порасла у односу
на претходну и раније године и производња у свим оде-
љенима. Могло би се претпоставити да су у одговарајућој
мери повећане и набавке сировина. Међутим, ту има и изве-
сног нагомилавања готове робе на складишту. У извештају
се вели да је продаја у 1937, благодареди ригорознијој каль-
кулацији производних трошкова и продајних цена, била
већа од оне из 1936, али се је вишак производње, који је
омогућен новим инвестицијама, „услијед велике конкурен-

ције и слабије потражње могао (ипак) само дјеломично
продати”.

„Менице и ефекти“ износе 7,3 мил. дин. и не показују
већих промена у односу на 1936 или 1935 годину. Било би
интересантно видети и кретање дужника. Међутим, начин
на који „Дугареса“ билансира, ма да не мења суштину
ствари, отежава прегледност у том правцу. Наиме, дужни-
ци и повериоци нису исказани засебно, него је билансиран
само њихов салдо. Овај је крајем 1937 био исказан у па-
сиви са 33 мил. дин. (према 23 мил. у претходној и 8,5 мил.
у 1935 години). Крајем 1934 салдо дужника и поверилаца
био је исказан у активи са 18,6 мил., а у пасиви је била би-
лансирана позиција „облигације“ са 28,4 мил. То значи да
су у то време повериоци били за око 10 мил. дин. већи од
дужника. С обзиром на огромне нове инвестиције које су
извршене у току 1936 и 1937 природно је да су и туђа сред-
ства морала порастати. Њихов тачан износ није нам познат,
али исказани салдо „дужника и поверилаца“ показује да
су крајем 1937 повериоци били за 33 мил. већи од дужни-
ка. Када би се издвојила обавеза „Дугаресе“ по њеним ин-
дустријским облигацијама (из 1932 год.), видело би се да
су остали повериоци само за десетак милиона већи од ду-
жника. То је повољно.

Врло знатна су и сопствена средства „Дугаресе“. За-
једно са фондом амортизације она достижу висину од 150
мил. дин. Од тога отпада на главницу 56,25 милиона, на ре-
зервне фондове 12,75 милиона и на фонд амортизације
80,88 мил. дин. Главница и резервни фондови остали су у
току последњих десетак година потпуно непромењени. На-
супрот томе фонд амортизације се стално повећава, бла-
годарећи дотацијама које из године у годину такође ра-
сту. У 1937 овај фонд је повећан за 16 мил., у 1936 за 12,2
мил., у 1935 за 9 мил., у 1934 за 8,7 мил. итд. Амортизација
се, нарочито у 1936 и 1937, вршила убрзаним темпом. То
се може лако разумети, када се узме у обзир да су упра-
во у тим годинама и извршене већ споменуте огромне нове
инвестиције.

У 1936 и 1937 показивали су знатан пораст и бруто
приходи. У 1937 они су износили 94,9 мил. према 75,7 мил. у
претходној и 63,6 мил. дин. у 1935 години. Проширење и
реорганизација предузећа из 1936 и 1937 имали су у првом
реду за циљ да повећају капацитет предонице. Због тога
је и пораст прихода од предонице знатно већи од пораста
прихода од остале робе.

Упоредо са порастом прихода расли су, сасвим при-
родно, и трошкови фабрикации али у знатно мањој сраз-
мери, благодареди рационализацији производње и повољ-
ној набавци сировина. Док су бруто приходи од 1934 до
1937 повећани за 34 милиона догле су трошкови фабрика-
ције порасли само за 20 милиона динара. С друге стране
су, упркос повећању производње и продаје, општи послов-
ни трошкови остали готово непромењени. У 1937 износили
су 4,62 мил. Једино је пораст издатака за порезе несразме-
ран. У 1937 они су износили 8,25 мил. према 2,78 мил. у
претходној и 2,11 мил. дин. у 1935 години.

Добит у 1937 износи 7,13 мил. према 7,01 мил. у 1936
и 4,95 мил. у 1935. На име дивиденде за 1937 исплаћено је,
као и за 1936 годину, 270 динара по акцији према 180 ди-
нара у 1935 и 100 динара у 1934 години (односно по 10,8%
у 1937 и 1936, према 7,2% у 1935 и 4% у 1934). Када се
узме у обзир, да је и дотација амортизационом фонду по-
већана, може се сматрати да постигнути успех потпуно за-
довољава.

У управи „Дугаресе“ била су г. г.: Мирослав гроф
Кулмер (претседник), Ото Анингер (потпретседник), Мили-
вој Црнадак, Ђока Ђурчић, д-р Феликс Хас, д-р Никола
Костренчић, Иван Мохорић и д-р Хари Цимерман. У над-
зорном одбору била су господа: д-р Бранко Пливерић, Ро-
берт Лајбенфрост, Едо Марковић, Никола Кода и д-р Фри-
дрих Унгер.